

KLÍČOVÉ TÉMA¹ Článek 9 Nošení náboženských symbolů na veřejných místech

(Naposledy aktualizováno: 31/08/2023)

Obecná zásada

Nošení náboženského symbolu nebo oděvu na veřejných místech je jednání chráněné čl. 9 odst. 1. Jednotlivec, jehož život je řízen náboženskými zásadami, musí mít v zásadě možnost projevit svou víru a sdělovat ji ostatním, a to mimo jiné nošením náboženských symbolů a oděvů, a to tím spíše, že zdravá demokratická společnost musí v oblasti náboženství tolerovat a udržovat pluralitu a rozmanitost (*Eweida a ostatní proti Spojenému království*, 2013, § 89 a § 94). Toto právo však není absolutní a musí být vyváжено oprávněnými zájmy jiných fyzických a právnických osob. Šíře prostoru pro uvážení, který je ponechán žalovanému státu, závisí na okolnostech, za nichž se náboženský symbol nebo oděv nosí.

Zásady, které lze odvodit ze současné judikatury

Nošení náboženských symbolů a oděvů soukromými osobami:

- pouze velmi výjimečné okolnosti by mohly (teoreticky) odůvodnit zásah do nošení náboženského oděvu na běžných veřejných místech, jakými jsou ulice, náměstí, parky atd. (*Ahmet Arslan a ostatní proti Turecku*, 2010);
- stát však může zakázat nošení oděvu, který zakrývá obličej (*S.A.S. proti Francii* [velký senát], 2014; *Belcacemi a Oussar proti Belgii*, 2017; *Dakir proti Belgii*, 2017);
- zákaz nošení náboženského oděvu soukromými osobami v jednacím síni soudu není důvodný, pokud tento oděv nenarušuje běžný průběh jednání a není zamýšlen jako projev neúcty k soudu (*Hamidović proti Bosně a Hercegovině*, 2017; *Lachiri proti Belgii*, 2018);
- orgány státu mohou za zvláštních okolností oprávněně požadovat odstranění části náboženského oděvu z bezpečnostních důvodů (při bezpečnostních kontrolách na letištích, při pořizování fotografií pro doklady totožnosti atd.) (*Phull proti Francii* (rozhodnutí), 2005; *El Morsli proti Francii* (rozhodnutí), 2008; *Mann Singh proti Francii* (rozhodnutí), 2008).

Nošení náboženských symbolů a oděvů státními zaměstnanci na pracovišti nebo v místě výkonu práce a studenty na státních školách:

- stát může požadovat, aby se státní zaměstnanci a smluvní zaměstnanci státních orgánů zdrželi nošení nápadných náboženských symbolů a oděvu, aby byla zaručena neutralita

¹ Vypracováno kanceláří Soudu. Pro Soud není závazné.

Původní text je použit se souhlasem Rady Evropy (Sekce pro vztahy s veřejností a publikaci) a Evropského soudu pro lidská práva (Oddělení správy znalostí). Tento překlad byl zveřejněn na základě dohody s Radou Evropy a Evropským soudem pro lidská práva a je výhradní odpovědností Ministerstva spravedlnosti České republiky.

- veřejných služeb a rovné zacházení se všemi klienty (*Ebrahimian proti Francii*, 2015);
- to platí zejména pro učitele na veřejných školách všech stupňů (*Dahlab proti Švýcarsku* (rozhodnutí), 2001; *Kurtulmuş proti Turecku* (rozhodnutí), 2006);
  - stát má široký prostor pro uvážení, zda studentům státních škol a vysokých škol povolí nošení nápadných náboženských oděvů (*Dogru proti Francii*, 2008; *Leyla Şahin proti Turecku* [velký senát], 2005).

Nošení náboženských symbolů a oděvů zaměstnanci v soukromém sektoru:

- společnost může oprávněně zavést pro své zaměstnance pravidla oblékání za účelem ochrany určitého obchodního obrazu, i když jejich uplatňování může někdy vést k omezení nošení náboženských symbolů (*Eweida a ostatní proti Spojenému království*, 2013, § 94);
- nemocnice (soukromá či veřejná) může rovněž omezit nošení náboženských symbolů nebo oděvů, pokud je to odůvodněno zdravotními a hygienickými hledisky (*Eweida a ostatní proti Spojenému království*, 2013, § 98–100).

Další odkazy

Průvodce judikaturou:

- Průvodce článkem 8 – Právo na respektování soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence
- Průvodce článkem 14 a článkem 1 Protokolu č. 12 – Zákaz diskriminace

Tiskové přehledy:

- Náboženské symboly a oděv

Ostatní:

- [Vzdělávání a náboženská rozmanitost](#) (webové stránky Rady Evropy)

KLÍČOVÉ ODKAZY NA JUDIKATURU

- [Dahlab proti Švýcarsku](#) (rozhodnutí), č. 42393/98, 2001 (zjevná neopodstatněnost stížností podle článků 9 a 14);
- [Phull proti Francii](#) (rozhodnutí), č. 35753/03, 2005 (nepřijatelnost, zjevná neopodstatněnost);
- [Leyla Şahin proti Turecku](#) [velký senát], č. 44774/98, 2005 (neporušení článku 9);
- [Kurtulmuş proti Turecku](#) (rozhodnutí), č. 65500/01, 2006 (zjevná neopodstatněnost stížnosti podle článku 9);
- [El Morsli proti Francii](#) (rozhodnutí), č. 15585/06, 4. března 2008 (nepřijatelnost, zjevná neopodstatněnost);
- [Mann Singh proti Francii](#) (rozhodnutí), č. 24479/07, 13. listopadu 2008 (nepřijatelnost, zjevná neopodstatněnost);
- [Dogru proti Francii](#), č. 27058/05, 4. prosince 2008 (neporušení článku 9);
- [Ahmet Arslan a ostatní proti Turecku](#), č. 41135/98, 23. února 2010 (porušení článku 9);
- [Eweida a ostatní proti Spojenému království](#), č. 48420/10 a 3 další, 2013 (výňatky) (porušení/neporušení článku 9, nedošlo k samostatnému posouzení/neporušení článku 14);
- [S.A.S. proti Francii](#) [velký senát], č. 43835/11, 2014 (výňatky) (neporušení článků 8, 9 a 14);
- [Ebrahimian proti Francii](#), č. 64846/11, 2015 (neporušení článku 9);
- [Belcacemi a Oussar proti Belgii](#), č. 37798/13, 11. července 2017 (neporušení článků 8, 9 a 14);
- [Dakir proti Belgii](#), č. 4619/12, 11. července 2017 (neporušení článků 8, 9 a 14);
- [Hamidović proti Bosně a Hercegovině](#), č. 57792/15, 5. prosince 2017 (porušení článku 9);
- [Lachiri proti Belgii](#), č. 3413/09, 18. září 2018 (porušení článku 9).